

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันประเทศไทยเรามีเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีลงมาอยู่ประมาณ ๒๐ ล้านคนหรือเกือบถึงครึ่งหนึ่งของประชากรไทยทั้งหมด^๑ จึงอาจกล่าวได้ว่าเด็กไทยคือ ประชากรส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าเป็นทรัพยากรที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศและมีบทบาทอย่างยิ่งในอันที่จะเป็นกำลังของชาติในอนาคต ทุกคนย่อมปรารถนาที่จะเห็นเด็กและเยาวชนไทยเป็นคนที่มีความรู้ มีความสามารถ และมีความคิดสร้างสรรค์ตามวัย พร้อมทั้งจะอำนวยความสะดวกให้แกครอบครัวและสังคม แต่ในปัจจุบันนี้ปรากฏว่ามีเด็กและเยาวชนจำนวนมากมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมทั้งกาย วาจา ใจ พฤติกรรมของเยาวชนไทยที่เป็นปัญหาในสังคมทุกวันนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากเด็กไม่ได้รับการอบรม ฝึกฝน ควบคุม และแนะแนวทางประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องที่ควรเสียตั้งแต่ต้น นักทฤษฎีเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักการศึกษายอมรับว่า การปลูกฝังจริยธรรมควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อเตรียมตัวเข้าเป็นสมาชิกในสังคมใหญ่และกลุ่มบุคคลผู้ที่ควร รับผิดชอบในการปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กมากที่สุดก็คือ สมาชิกในครอบครัวของเด็กเองและโรงเรียน นอกจากนี้

---

^๑สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๒๖ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิศกตอริเพรส, ๒๕๒๓), หน้า ๘.

สองปัจจัยนี้แล้ว สื่อมวลชนก็ยังเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการปลูกฝังความรู้และจริยธรรมแก่เด็ก แต่ก็เป็นทั้งที่ทราบและวิพากษ์วิจารณ์กันเสมอว่า สื่อมวลชนนั้นมีอิทธิพลทั้งในทางสร้างสรรค์และทำลาย อย่างไรก็ตามก็เป็นที่ยอมรับกันทั้งในทางวิชาการและโดยคนทั่วไปว่าสื่อมวลชนมีประโยชน์มากต่อสังคมโดยรวม และนอกจากนี้นักวิชาการศึกษายังถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนภายใต้สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและขยายตัวไปอย่างรวดเร็วมากทั้งในค่านิยมธุรกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ การเมือง การศึกษา เทคโนโลยี ฯลฯ อย่างเช่นในปัจจุบันนี้ การศึกษาที่ได้จากเพียงการเรียนในระบบโรงเรียนหรือจากตำราต่าง ๆ จึงยังไม่เพียงพอ เด็กจำเป็นต้องสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เช่น โดยการฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ อ่านเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มเติมประสบการณ์นอกเหนือจากความรู้ที่ได้จากการเรียนในห้องเรียน และจากตำราทำให้เกิดปรัชญาและวิธีการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้งประเภทที่มีแบบแผนและไม่ มีแบบแผนขึ้น^๒

ด้วยเหตุนี้ นักเทคโนโลยีทางการศึกษาสมัยใหม่จึงได้ประยุกต์เอาสื่อมวลชน ซึ่งได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ และสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ มาใช้เป็นอุปกรณ์ในการเพิ่มประสิทธิภาพของการศึกษา สื่อมวลชนชนิดแรกที่นักเทคโนโลยีทางการศึกษาให้ความสนใจก่อนสื่อประเภทอื่นและพยายามนำมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาให้มากขึ้น

^๑ กลาย กระจายวงศ์, "ชีวิตไทยกับวิทยุ", วารสารวิชาพิเศษ (มีนาคม - พฤษภาคม และมิถุนายน - สิงหาคม, ๒๕๒๑) : บทนำ

^๒ Edwin Emery, Introduction to Mass Communication (New York : Mead and Company Inc., 1966) : pp. 16.

คือ หนังสือพิมพ์ เพราะถือเป็นสื่อในการเผยแพร่ความรู้หลายประเภท นอกจากนี้ฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนเป็นอุปสรรคน้อยมากต่อการใช้สื่อประเภทนี้^๑ อีกทั้งเมื่อเทียบกับราคาของหนังสือพิมพ์กับคุณประโยชน์ที่ผู้อ่านได้รับแล้วหนังสือพิมพ์ก็นับว่าเป็นสื่อที่คุ้มค่าทีเดียวจากการวิจัยเรื่อง " การศึกษามหาบทของสื่อสารมวลชนต่อการศึกษานักเรียน " ใน ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ หนังสือพิมพ์นับเป็นสื่อที่มีผู้สนใจมาก ผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีประมาณเกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (ร้อยละ ๘๗)^๒ ในจำนวนผู้อ่านหนังสือพิมพ์โดยทั่วไปมักจะมีเด็กปะปนอยู่ด้วยเสมอ แต่ผลที่ได้จากการอ่านระหว่างผู้ใหญ่กับเด็กมักแตกต่างกันมาก เพราะผู้ใหญ่ส่วนใหญ่มักจะตัดสินใจในการเลือกอ่านสิ่งที่ตนต้องการได้เองในขณะที่เด็กไม่สามารถจะทำได้

แม้ว่าหนังสือพิมพ์จะมีอิทธิพลต่อคนทุกกลุ่ม เพศ วัย ระดับการศึกษา ฐานะ เศรษฐกิจ และทุกอาชีพ ก็ยังเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์หลายฉบับมีจำนวนพิมพ์จำหน่ายสูงสามารถหาอ่านได้ง่ายและมีผู้อ่านทั่วไปทั้งในกรุงเทพฯ และในท้องถิ่นชนบท แต่หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ก็พยายามจัดเนื้อหาที่จะสร้างความสนใจและจูงใจให้กับผู้อ่านที่เป็นผู้ใหญ่ซึ่งเนื้อหาบางชนิดก็ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก เทคนิคการเสนอข่าวก็คือ การตีพิมพ์รูปภาพประกอบ การโฆษณาสินค้า อาจมีผลกระทบต่อกเด็กในทางที่ไม่ดีได้ เช่น เนื้อหาสาระประเภทที่สะท้อนภาพสังคมสมัยใหม่ที่อยู่ในเมือง ความโอ้อวดหรูหรา การโฆษณาชวนเชื่อให้คนซื้อของอเนก

^๑ Ibid., pp. 8-9

^๒ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, การศึกษามหาบทของสื่อมวลชนต่อการศึกษานักเรียน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และท่าปกเจริญผล, ๒๕๒๑), หน้า ๕๑.

ความสะอาดอย่างฟุ่มเฟือย หรือเพื่อกีดกันความสนใจเพศตรงข้ามการเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในสังคมหรือผู้นำของประเทศในลักษณะที่แสดงความฟุ้งเฟ้อ ฯลฯ การเสนอเนื้อหาเหล่านี้ อาจเป็นการยั่วยุให้เด็กอยากได้ อยากทดลองหลงนิยมชมชื่นนับถือกับตัวอย่างที่เห็น ซึ่งตัวอย่างดังกล่าว เป็นสิ่งที่เด็กส่วนใหญ่ไม่มีวันที่จะเอื้อมถึง ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างความคาดหวังของเด็กกับความเป็นจริงซึ่งจะมีผลกระทบบั้ถูกชักจูงได้ง่าย เนื่องจากเด็กยังไม่มีประสบการณ์พอที่จะแยกความต้องการและความจำเป็นได้ อีกทั้งวัยเด็กเป็นวัยแห่งการเรียนรู้รวดเร็วทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม ภาษาและศีลธรรม หากการพัฒนาการทางกายต่าง ๆ มีความบกพร่องหรือเอนเอียงไปจากสิ่งที่ถูกที่ควรแล้ว ความบกพร่องนั้นมักจะฝังแน่นติดตัวไปยากที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงเมื่อเติบโตใหญ่ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่พวกเขาควรจะได้เรียนรู้ในสิ่งที่ดี และมีประโยชน์ต่อการปลูกฝังความรู้ ทัศนคติ และคุณธรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ควรจะเป็นหน้าที่อันสำคัญที่สุดหน้าที่หนึ่งของสื่อมวลชนด้วย^๒

หนังสือพิมพ์กับเด็กมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศชาติในหลายด้าน สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกเด็กและหนังสือพิมพ์มาเป็นองค์ประกอบใหญ่ก็เนื่องจากว่า เด็กเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาชาติในวันข้างหน้า และหนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่สำคัญที่สุดที่ถูกนำมาใช้ประกอบการสอนทั้งใช้เป็นการเสริมประสบการณ์ให้เด็กได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งถ้าเราแก้ไขหรือพัฒนาสื่อมวลชนเหล่านี้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ เด็กก็จะได้รับแต่สิ่งที่ดีมีคุณค่าจากสื่อมวลชนซึ่งเป็นสิ่ง

^๑ อัมพร มีสุข, " ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมในสังคมไทย ", กฎบริทัศน์ (กันยายน ๒๕๒๑) : ๑๔ - ๑๕.

^๒ อัมพร มีสุข, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๔ - ๑๕ .

✓ แวดล้อมของพวกเข หนังสือพิมพ์เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่เก็คนเคยและถือเป็นสื่อ
การศึกษาอย่างหนึ่งที่ช่วยพัฒนาเด็กได้ดามีเจตนา ความตั้งใจ รวมกับการใช้หลักวิชา
การที่เหมาะสม

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสำรวจความต้องการของเด็กไทยที่มีต่อ
หนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการของเด็กในระดับชั้นประถม ๕ - ๖ ซึ่ง
เป็นวัยที่เริ่มอ่านหนังสือประกอบการเรียนได้ดี และเนื่องจากการศึกษาความต้องการ
ของเด็กในระดับนี้เป็นการศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาจากการสำรวจ
ข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนของกรุงเทพมหานคร หัวข้อในการวิจัยครั้งนี้อาศัยแนว
ทางปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับหนังสือพิมพ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

๑. ปัญหาการขาดแคลนหนังสือที่แท้จริงสำหรับเด็กรวมทั้งหนังสือพิมพ์ด้วย

สภาพข้อเท็จจริงในเรื่องการจัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็กในปัจจุบันมีปัญหาค่าง ๆ คือ ใน
ด้านเนื้อหา การหาเรื่องดี ๆ ใ้ไม่พอ ไม่คิดค่อสืบเนื่องกันทำให้การพิมพ์ทำได้ไม่
ตลอดรอดฝั่ง นอกจากนี้ยังขาดหนังสือสำหรับเด็กที่ผู้จัดทำมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาและ
ธรรมชาติของเด็ก หนังสือที่ตีพิมพ์ส่วนใหญ่จึงมีคุณภาพหย่อนไปหรือตึงเกินไปที่ว่าหย่อน
ไปคือทำอย่างลวก ๆ พอให้ขายได้ไม่เกิดผลดีค่านใจแก่เด็กนอกจากความบันเทิง และ
ที่ว่าตึงไปก็คือทำหนังสือแบบให้ผู้ใหญ่อ่าน ชนิดเคร่งขรึมมุ่งหมายที่จะให้เด็กเป็นเช่นนั้น
เช่นนี้ จนเด็กเกิดความเบื่อหน่ายรำคาญ แม้จะเป็นเรื่องที่มีประโยชน์แต่เด็กก็ไม่อยากอ่าน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์, รายงานการสัมมนาเรื่องการพัฒนา
สื่อมวลชนสำหรับเด็ก, (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๒๒),
หน้าค่านำ.

สิ่งเหล่านี้ อาจสร้างนิสัยเกลียดหนังสือขึ้นได้ อีกประการหนึ่ง หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์
 ในประเทศไทยปัจจุบันเกือบทั้งหมดมีเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ รัฐควบคุมเฉพาะโดยกฎหมาย
 การพิมพ์และกฎของคณะปฏิรูปและมักจะมุ่งควบคุมเฉพาะด้านที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประ-
 เทศ ส่วนด้านอื่น ๆ เช่นคุณภาพ ศิลปกรรม การมีผลต่อพัฒนาการทางภาษาควบคุมได้
 ยาก^๒ ผู้ที่ทำงานหนังสือพิมพ์และผู้เขียนคอลัมน์ต่าง ๆ ก็มาจากบุคคลหลายประเภท หลาย
 ระดับ การดำเนินงานโดยทั่วไปหนังสือพิมพ์มักมุ่งสนองความต้องการของผู้อ่านซึ่ง เป็นผู้ใหญ่
 ให้สามารถเลือกอ่านตามระดับความสนใจและรสนิยมของตน นอกจากนี้กิจการหนังสือพิมพ์
 เป็นธุรกิจขนาดใหญ่ต้องใช้ทุนรอนมากจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงตลาดเป็นอันดับแรก คนที่มี
 ความคิดดีแต่ไม่มีเงินจะบุกเบิกในทางนี้ได้ยาก^๓ การจัดทำสิ่งพิมพ์สำหรับเด็กโดยเฉพาะ
 ยังมีอุปสรรคมากมาย เช่น ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังไม่เห็นประโยชน์มากเท่าที่ควร
 เด็กเองก็ไม่มีกำลังทรัพย์มากพอที่จะซื้อได้ด้วยตนเองทำให้กลุ่มผู้อ่านอยู่ในวงจำกัดมากอาจ
 ทำให้การผลิตหนังสือดังกล่าวไม่คุ้มกับทุนที่ลงไป

ถึงแม้ว่าหนังสือพิมพ์รายวันบางฉบับมีหน้าสำหรับเด็กก็จริงแต่อาจเพราะมีค่า
 หนึ่งถึงธรรมชาติบางประการของเด็กจึงได้พิมพ์ด้วยตัวอักษรขนาดเล็ก บางฉบับก็ใช้ตัวจิ๋ว

"นิตยสาร " ปาจารย์สาร " ร่วมกับ แผนกประถมศึกษาและแผนกบรรณารักษศาสตร์
 วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องหนังสือสำหรับเด็ก,
 (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, ๒๕๑๖) หน้า ๕๒ - ๕๘.

^๒ยุทธีวัฒน์ ภัทรภาณุภัทร, "หนังสือพิมพ์กับความรับผิดชอบทางกฎหมาย",
 นิตยสาร ๒ (พฤศจิกายน ๒๕๒๒) : ๓๖.

^๓สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย,
 สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, และกลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคม, รายงานการ
 สัมมนาสื่อมวลชนกับการพัฒนาเด็ก, (กรุงเทพมหานคร : [ม.ป.ท.], ๒๕๒๒) หน้า ๘.

กว่าหน้าปกก็เสียควยซ้ำเพื่อประหยัดเนื้อที่ การพิมพ์เช่นนี้อาจเป็นอุปสรรคต่อการอ่านและไม่ช่วยถนอมสายตาของเด็ก

๒. ข้อจำกัดของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์
หนังสือพิมพ์ก็เช่นเดียวกับสื่อมวลชนชนิดอื่น ๆ ที่ไม่สามารถทำหน้าที่ได้สมบูรณ์เท่าที่ควรก็เนื่องจากข้อจำกัดซึ่งส่วนหนึ่งมาจากลักษณะของหนังสือพิมพ์เอง กับอีกส่วนหนึ่งเนื่องมาจากหนังสือพิมพ์เป็นหน่วยของสถาบันหนึ่งในสังคม จึงต้องมีปฏิกริยาสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ด้วย^๑ จึงต้องทำหน้าที่สนองความต้องการหลายอย่างและสนองความต้องการของคนหลายกลุ่ม ในด้านนี้ หนังสือพิมพ์มีคุณลักษณะเฉพาะดังต่อไปนี้คือ

ในด้านการปริมาณ หนังสือพิมพ์หลายฉบับ มีสถิติจำหน่ายสูงและเกือบทุกฉบับมีจำหน่ายทุกหนทุกแห่ง แม้ในหมู่บ้านที่ห่างไกลความเจริญก็อาจหาอ่านได้จากที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน^๒

ในด้านการคุณภาพ ลักษณะการถ่ายทอดของหนังสือพิมพ์ที่ให้แก่ผู้รับสารคือการพิมพ์เป็นลายลักษณ์อักษรและประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระต่าง ๆ หลายประเภทที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านสามารถเรียนรู้และศึกษาได้ด้วยตนเอง และสามารถเลือกอ่านได้ตามความสนใจของตนโดยไม่จำกัดเวลา^๓

^๑บุญกร่าง เกิดตุลา, "สื่อมวลชนกับการพัฒนาเด็ก", สยามรัฐ (๒๙ ตุลาคม ๒๕๒๒) : ๖.

^๒อานวย ทะพิงค์เก และวัชรระ ลินธิประมา, "สื่อมวลชนกับการพัฒนาเด็ก," รายงานการสัมมนาสื่อมวลชนกับการพัฒนาเด็ก, (กรุงเทพมหานคร : [ม.ป.ท.], ๒๕๒๒), หน้า ๗ - ๘.

^๓เรื่องเดียวกัน

เมื่อพิจารณาทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพแล้ว จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์มีคุณลักษณะเฉพาะตัวอันพร้อมที่จะก้าวเข้ามาช่วยทำหน้าที่ในการปลูกฝังแนวความคิดที่เหมาะสม ให้ความรู้ ความบันเทิงแก่เด็กได้ดี แต่หนังสือพิมพ์ก็ยังมีข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการทำหน้าที่ด้านนี้ให้สมบูรณ์ อาทิ ในแง่ความจำกัดของการยอมรับการถ่ายทอดความคิด จะขึ้นอยู่กับ การอ่านออกเขียนได้ของเด็กเป็นสำคัญ จึงเข้าถึงเด็กได้เฉพาะผู้ที่มีความสามารถอ่านหนังสือได้เท่านั้น^๑ ข้อจำกัดอีกประการหนึ่งก็คือหนังสือพิมพ์ไม่สามารถควบคุมการเผยแพร่เนื้อหาประเภทต่าง ๆ ไปสู่กลุ่มผู้อ่านกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ เช่น กลุ่มผู้อ่านที่เป็นเด็ก นักเรียน เยาวชนนอกโรงเรียน แม่บ้าน นักศึกษา นักธุรกิจ ฯลฯ หนังสือพิมพ์ทั่วไปส่วนมากจึงให้เนื้อหาสาระแก่คนหลายวัยหลายกลุ่มประเภทรวมกันอยู่ในฉบับเดียวกันนั้น ทั้งนี้เพราะถ้าทำเพื่อสนองกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะก็อาจทำให้จำนวนจำหน่ายลดลง เมื่อเป็นดังนี้เด็กจึงอาจพบสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควรต่อวัยของตน ดังนักวิจารณ์ท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า

ทิศทางของเด็กไทยเราทุกวันนี้ส่วนหนึ่งได้ถูกสื่อมวลชนรวมทั้งหนังสือพิมพ์กำหนดทิศทางให้กันไปต่าง ๆ นานา แต่ทิศทางนั้นค่อนข้างสับสน ภัยหนังสือพิมพ์ยังอยู่ในเชิงผลประโยชน์ทางธุรกิจและยังไม่รู้จะทำอะไร เพื่อเด็กนัก^๒

๓. ปัญหาเกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็ก หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ไม่สามารถทำหน้าที่ปลูกฝังจริยธรรมให้กับเด็กได้ ก็เนื่องจากองค์ประกอบดังต่อไปนี้คือ

^๑ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, การศึกษามหาชน ของสื่อมวลชนที่มีต่อการศึกษาของชาวบ้าน, หน้า ๘๗.

^๒ บุญกร่าง เกิดตุลา, "สื่อมวลชนกับการพัฒนาเด็ก", สยามรัฐ, เล่มเดียวกัน

ก. กลไกของหนังสือพิมพ์ เหมือนกับสื่อมวลชนอื่น ๆ หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่สามารถส่งสารไปยังผู้รับได้เป็นจำนวนมากที่ต่างภูมิหลังกัน เช่น ต่างวัย ต่างอาชีพ ต่างฐานะ ต่างเพศ เป็นต้น คุณสมบัติข้อนี้เองกลับสร้างข้อเสียเปรียบให้แก่หนังสือพิมพ์ในฐานะเป็นสื่อกลางของการปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็ก ทั้งนี้เพราะหนังสือพิมพ์ไม่ใช่สื่อสำหรับเด็กโดยเฉพาะ อีกทั้งหนังสือพิมพ์ยังไม่มีกลไกหรือระบบที่ปลูกฝังจริยธรรมตามลำดับชั้น เช่น ตามอายุ ตามชั้นเรียน ฯลฯ แต่เด็กต่างวัยจะได้รับสารที่เหมือนกันจากหนังสือพิมพ์ ลักษณะเช่นนี้อาจทำให้พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กข้ามชั้นตอนหรือผิดชั้นตอน^๑

ข. ลักษณะขัดแย้งกันภายในเนื้อหาหนังสือพิมพ์ เนื้อหาภายในเล่มของหนังสือพิมพ์หลายฉบับบางครั้งก็มีความขัดแย้งกันทางจริยธรรมในตัวเอง เช่น การลงบทความทางศาสนาในหน้าหนึ่ง แต่กลับเสนอเรื่องราวทางเพศสัมพันธ์ในอีกหน้าหนึ่ง ความขัดแย้งทำนองนี้ก่อให้เกิดความสับสนทางความคิดให้แก่เด็ก ซึ่งอันที่จริงอาจไม่ใช่เฉพาะเด็กเท่านั้นที่สับสน สำหรับผู้ใหญ่จำนวนมากยังยากที่จะตัดสินใจได้ว่าอะไรคือสิ่งที่ดี อะไรไม่ดี ดังนั้นสำหรับเด็กซึ่งอยู่ในวัยที่เพิ่งจะเริ่มพัฒนาการความคิดทางค่านิยมจริยธรรม จึงยิ่งพลอยสับสนและขาดเกณฑ์ที่ถูกต้องเหมาะสมว่าอะไรดี อะไรไม่ดี ดังนั้นเด็กจึงรับทั้งสิ่งดีและสิ่งไม่ดีไว้เป็นแนวคิดหรือหลักความคิดประจำตน^๒

^๑ อำนวย ทะสิงค์แก และ วัชรระ สิบธุประมา, รายงานการสัมมนาสื่อมวลชนกับการพัฒนาเด็ก, หน้า ๕.

^๒ เรื่องเดียวกัน.

ค. จริยธรรมของหนังสือพิมพ์ การที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดปลูกฝังจริยธรรมใ้คนนั้น อันกับ
 แรกผู้ถ่ายทอดจะต้องมีจริยธรรมในตนเองเสียก่อน แต่สภาพที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน เราไม่อาจ
 กล่าวได้ว่าหนังสือพิมพ์มีระดั้มจริยธรรมเป็นที่น่าพอใจ ความจริงข้อหนึ่งก็คือ กิจการหนังสือพิมพ์
 เป็นระบบทุนนิยม หนังสือพิมพ์ทุกฉบับต่างต้องแข่งขันกันเพื่อความอยู่รอดในทางการค้า และแสวง
 หากำไรให้ได้มากที่สุด ทำให้มีเนื้อหาที่ล่อแหลมต่อศีลธรรมและค่านิยมที่ดี อย่างเช่นเรื่อง
 กามารมณ์ ตลอดจนเรื่องกระตุ่นอารมณ์ต่าง ๆ ซึ่งคนจำนวนมากชอบ ทั้งนี้เพราะเสรีภาพของ
 หนังสือพิมพ์ที่มุ่งให้ทั้งนักหนังสือพิมพ์ ผู้จัดทำหนังสือพิมพ์ และผู้อ่านใช้วิจารณ์ตนเอง^๒ ผล
 เสียอันสำคัญจึงตกอยู่กับเด็กซึ่งอยู่ในวัยที่ไม่สามารถวิจารณ์อย่างถูกต้องแท้

ในการสำรวจความต้องการของเด็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๖ ในกรุงเทพมหานคร
 เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์สำหรับเด็ก ก็เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของเด็กในระดับนี้ที่
 มีต่อหนังสือพิมพ์ สำหรับเด็กโดยเฉพาะ อันอาจจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กในอนาคต และเสนอแนะ
 ใหญ่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันพิจารณาหาทางป้องกันสิ่งที่ไม่ดี หากอยู่ในวิสัยที่จะทำได้และช่วยส่งเสริม
 เสริมส่วนที่ดีของหนังสือพิมพ์ รวมทั้งหาแนวทางว่าการจัดทำหนังสือพิมพ์เพื่อเด็กจะเป็นสิ่งที่ เป็น
 ไปได้หรือไม่ เด็กต้องการหนังสือพิมพ์สำหรับเด็กโดยเฉพาะมากน้อยเพียงไร และเด็กชอบ
 อ่านเนื้อหาประเภทใดบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้สื่อมวลชนประเภทนี้เป็นประโยชน์อย่างแท้จริงต่อเด็ก
 และเยาวชนไทย

^๑ อำนวย ทะพิงค์แก และวัชรระ สินธุประมา, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕.

^๒ จาระไน แกลโกศล คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้เหตุผล
 เพิ่มเติม, ๑ เมษายน ๒๕๒๕.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑. เพื่อศึกษาเด็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๖ ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน รวมทั้งความคิดเห็นของเด็กเกี่ยวกับประโยชน์และอิทธิพลของหนังสือพิมพ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน
- ๒. เพื่อสำรวจความต้องการของเด็กว่า เด็กต้องการให้มีหนังสือพิมพ์เฉพาะสำหรับเด็กหรือไม่ ถ้าต้องการเด็กต้องการให้หนังสือพิมพ์เสนอในรูปแบบ ปริมาณ เนื้อหา ภาษา ราคา อย่างไร รวมทั้งวิธีที่จะได้อ่าน ตลอดจนความต้องการมีบทบาทร่วมกับหนังสือพิมพ์สำหรับเด็ก
- ๓. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความต้องการอ่านเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่มีในหนังสือพิมพ์สำหรับเด็ก
- ๔. เพื่อศึกษาเขตต่างเพศ ต่างสังกัดโรงเรียน และต่างฐานะทางเศรษฐกิจว่ามีผลต่อความต้องการอ่านเนื้อหาสาระในหนังสือพิมพ์รายวันหรือไม่

ข้อตกลงเบื้องต้น

- ๑. การที่เด็กศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดหน่วยงานต่างกันได้แก่ สังกัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน และสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ไม่มีอิทธิพลต่อระดับสติปัญญาและขีดขั้นระดับความรู้ทางภาษาไทยในการตอบแบบสอบถาม จึงใช้แบบสอบถามชุดเดียวกัน
- ๒. คำนี้ออกฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของเด็กที่ใช้ในการวิจัย ถ้าเสียเกณฑ์จากคำตอบจากแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เด็กได้รับในแต่ละวันจากผู้ปกครองหรือบิดามารดา

ข้อจำกัดของการวิจัย

การเลือกเก็บข้อมูลไม่ได้เก็บจากนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาทั้งหมด (ประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖) เพราะเวลาและกำลังงานจำกัด จึงเลือกศึกษาเฉพาะระดับชั้นที่ผู้วิจัยคิดว่า เด็กมีความสามารถในการอ่านและเข้าใจความหมายจากภาษาหนังสือได้มากที่สุดสำหรับเด็กระดับประถมศึกษา อีกประการหนึ่ง เนื่องจากผู้วิจัยมีความเห็นว่า เด็กในระดับชั้นนี้อาจตอบแบบสอบถามไม่ได้ สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้และอาจไม่ได้ประโยชน์สูงสุดเกี่ยวกับตัวแปรที่ต้องการจะศึกษา ทั้งนี้เพราะแบบสอบถามที่ใช้ เป็นเครื่องมือในการทำวิจัย เรื่องนี้ประกอบไปด้วยภาษาและศัพท์ที่ค่อนข้างจะอิงกับหลักวิชาการที่เด็กเล็กกว่านี้ อาจยังไม่มีประสบการณ์เพียงพอที่จะใช้ความคิดรวบยอดในการตอบแบบสอบถาม ดังนั้นจึงเลือกทำการสำรวจเฉพาะเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๖ เท่านั้น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากที่สุด

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้วางขอบเขตไว้ดังนี้

๑. ศึกษาเฉพาะนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ ในโรงเรียนประถมศึกษา ประเภทสหศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เลือกทำการวิจัย คือในกรุงเทพมหานคร และแบ่งโรงเรียนดังกล่าวออกเป็น ๒ ประเภทคือ โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดของรัฐบาล รวม ๔๔๓ โรงเรียน และโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน รวม ๕๔๓ โรงเรียน เลือกสุ่มตัวอย่างประชากรประเภทละ ๑.๓% ได้ ๑๓ โรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดของรัฐบาล ๖ โรงเรียน ได้แก่

โรงเรียนวัดธาตุทอง

โรงเรียนวัดหัวลำโพง

โรงเรียนบ้านบางกะปิ

โรงเรียนวัดประสาธ

โรงเรียนวัดใหม่ช่องลม

โรงเรียนประถมสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ๗ โรงเรียน

ได้แก่

- โรงเรียนเกษมพิทยา
- โรงเรียนภัทรศึกษา
- โรงเรียนนานาชาติวัฒนา
- โรงเรียนศึกษาวชิรา
- โรงเรียนเทพพัฒนา
- โรงเรียนสมาคมสตรีไทย
- โรงเรียนศัศตียาณีนุกุล

๒. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิเคราะห์ประกอบด้วย เด็กชาย หญิง จากโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดของ รัฐบาล และสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน รวม ๑๓ โรงเรียนทั้งในข้อ ๑ จำนวน ๕๒๐ คน ชั้นประถม ๕ เป็นเด็กชาย ๑๓๐ คน หญิง ๑๓๐ คน ชั้นประถม ๖ เป็นชาย ๑๓๐ คน และหญิง ๑๓๐ คน

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล และในการแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เป็นผู้แจกแก่กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองทุกกลุ่ม

๔. เนื้อหาในแบบสอบถามในส่วนข้อความเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวผู้ตอบใช้วิธีให้เติมคำ ส่วนข้อมูลที่ต้องการเกี่ยวกับเรื่องที่จะถามใช้คำถามทั้งแบบปิดและเปิด

คำถามที่เป็นแบบปิดได้แก่

- ก. แบบคำถามให้เลือกตอบข้อเดียว
- ข. แบบคำถามให้เลือกตอบหลายข้อ
- ค. แบบคำถามให้เลือกตอบรับหรือปฏิเสธ
- ง. แบบคำถามตารางให้เลือกระดับความคิดเห็นและระดับความมากมาย

ส่วนแบบเปิดเป็นการให้เติมข้อความแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการและข้อ เสนอแนะ

๕. หนังสือพิมพ์ที่ยกขึ้นมาเป็นเกณฑ์ให้เด็กเลือกตอบและแสดงความรู้สึก ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวันซึ่งตั้งสำนักพิมพ์ในกรุงเทพฯ และเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีขายทั่วไปตามท้องตลาด ในกรุงเทพฯ โดยเลือกหนังสือพิมพ์ทั่วไป ๑๑ ฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ กวาสยาม ตะวันสยาม บ้านเมือง แนวหน้า เติลนิวส์ เติลโหม เติลมิเรอร์ สยามรัฐ และจำนวน ๒ ฉบับเป็นหนังสือพิมพ์เฉพาะ ได้แก่ ข่าวพาณิชย์ และวิสินิวส์

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ผู้วิจัยปรารถนาที่จะให้ผลการวิจัยออกมาสมบูรณ์และเที่ยงตรงมากที่สุด แต่เนื่องจากไม่สมบูรณ์และคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงไปบ้าง ทั้งนี้เนื่องจาก ความจำกัดทางด้านเทคนิค เวลา กำลังทรัพย์ และวัตถุประสงค์เฉพาะบางประการของผู้วิจัย เช่น

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในรูปลักษณะของหนังสือพิมพ์สำหรับเด็กเพียงสามารถให้เด็กอนุมาณดูจากภาพวาดประกอบคำถาม ทั้งนี้เนื่องจากการจัดทำหรือพิมพ์ตัวอย่างหนังสือพิมพ์สำหรับเด็กนั้นเป็นเรื่องที่ต้องใช้เทคนิคเฉพาะมาก และหลักวิชาการหลายด้าน สุกวิสัยที่จะทำได้ อีกทั้งยังอยู่นอกขอบข่ายการวิจัยครั้งนี้อีกด้วย

คำจำกัดความ

ความต้องการ ในที่นี้หมายถึง สิ่งที่เด็กคาดหวังอยากได้รับจากหนังสือพิมพ์สำหรับเด็ก และความมุ่งหวังของ เด็กที่มีต่อหนังสือพิมพ์สำหรับเด็กโดยเฉพาะ ได้แก่ ความต้องการในค่านต่าง ๆ ดังนี้

๑. ความต้องการในค่านเนื้อหา
๒. ความต้องการในค่านรูปแบบ
๓. ความต้องการ เป็นเจ้าของ
๔. ความต้องการในค่านภาษาที่ใช้
๕. ความต้องการเกี่ยวกับการนำไปใช้ประกอบการเรียน
๖. ความต้องการที่จะมีส่วนร่วมต่อการแสดงออกในหน้าหนังสือพิมพ์
๗. ความต้องการในค่านปริมาณของ เรื่องต่าง ๆ
๘. ความต้องการในค่านความถี่ของการออกหนังสือพิมพ์

เด็ก ในที่นี้หมายถึง เด็กนักเรียนหญิงและชายที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาภาค บังคับในระบบโรงเรียน* (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ ๖) ในโรงเรียน วัดธาตุทอง โรงเรียนวัดหัวลำโพง โรงเรียนบ้านบางกะปิ โรงเรียนวัดประสาธน์ โรงเรียน วัดใหม่ช่องลม โรงเรียนประถมสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนเกษมพิทยา โรงเรียน นันทศึกษา โรงเรียนป่านะพันธุวิทยา โรงเรียนศึกษาวัฒนา โรงเรียนพิพัฒนา โรงเรียนสมาคม สตรีไทย และโรงเรียนซัคคิยาดีเนกุล ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ได้มาจากการสุมตัวอย่างประชากรจาก โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในเขตกรุงเทพมหานคร

โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดของรัฐบาล ในที่นี้หมายถึงโรงเรียนประถมศึกษาสาย สามัญในเขตการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ในการดำเนินงานบริหารของรัฐบาลในสังกัดหน่วย งานต่าง ๆ เฉพาะที่ทำการศึกษาวิจัยในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ สังกัดกรุงเทพมหานคร คือ โรงเรียนวัดธาตุทอง โรงเรียนวัดหัวลำโพง โรงเรียนบ้านบางกะปิ โรงเรียนวัดประสาธน์ สังกัด สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร คือ โรงเรียนวัดใหม่ช่องลม และสังกัดทบวง มหาวิทยาลัยแห่งรัฐ คือ โรงเรียนประถมสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในที่นี้หมายถึง โรงเรียน ราษฎร์ระดับชั้นประถมศึกษาสายสามัญ ในเขตการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงเรียนเกษม พิทยา โรงเรียนนันทศึกษา โรงเรียนป่านะพันธุวิทยา โรงเรียนศึกษาวัฒนา โรงเรียนพิพัฒนา และโรงเรียนสมาคมสตรีไทย

007252

* จากพระราชบัญญัติประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๖ บัญญัติข้อความให้เด็ก ทุกคนที่มีอายุย่างเข้าปีที่แปดต้องเรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา จนมีอายุย่างเข้าปีที่ ๑๕ ซึ่ง ถือเป็นการศึกษาระดับบังคับและค่ายเหตุที่การศึกษาระดับบังคับในกรุงเทพมหานครทั้งถึง จึง สันนิษฐานว่า เด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดของรัฐบาลและสังกัดสำนัก งานการศึกษาเอกชน เป็นตัวแทนของเด็กส่วนใหญ่ของสังคมกรุงเทพมหานคร (อ้างถึง เอกสาร วิชาการ การฝึกอบรมครูใหญ่ โรงเรียนเทศบาลทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๑๐ เรื่อง "พระ ราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๗๕ และพระราชบัญญัติครู พ.ศ. ๒๔๘๘, หน้า ๖.)

หนังสือพิมพ์ ในที่นี้หมายถึง หนังสือพิมพ์ประเภทเนื้อหาทั่วไปกับประเภทเนื้อหาเฉพาะ หนังสือพิมพ์ประเภทเนื้อหาทั่วไปได้แก่ ไทยรัฐ กวสยาม ตะวันสยาม บ้านเมือง แนวหน้า เกลียวส เกลียวใหม่ เกลียวเรอร์ สยามรัฐ มติชน หนังสือพิมพ์ประเภทเนื้อหาเฉพาะ ได้แก่ ขาวพาณิชย์ และวิสิวิสต์

หนังสือพิมพ์สำหรับเด็ก ในที่นี้หมายถึง หนังสือพิมพ์ภาษาไทยที่จะจัดพิมพ์ขึ้นสำหรับเด็กอ่านโดยเฉพาะ

รูปแบบของหนังสือพิมพ์ ในที่นี้หมายถึง ลักษณะเฉพาะของหนังสือพิมพ์ได้แก่ รูปร่างของหนังสือ ขนาดของหน้าหนังสือ จำนวนหน้า เป็นต้น

ความสนใจของเด็ก ในที่นี้หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ความโน้มเอียงของรสนิยมหรือความต้องการที่จะอ่านเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

ฐานะทางเศรษฐกิจของเด็ก ในที่นี้หมายถึง เงินค่าใช้จ่ายประจำวันของเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครได้รับจากผู้ปกครองหรือบิดามารดาของตน

พฤติกรรมการอ่าน ในที่นี้หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของเด็กที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ได้แก่ โอกาสที่จะได้อ่าน ทิศนคติของเด็กที่มีต่อการอ่าน สาเหตุที่ชอบหรือไม่ชอบอ่าน ความดีในการอ่าน สถานที่อ่านและส่วนของหนังสือพิมพ์ที่เลือกอ่าน เป็นต้น

วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

๑. ขั้นศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

๑.๑ ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร วารสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจากหนังสือพิมพ์รายวันทั่วไปทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ยังไม่มีสำนักพิมพ์ใด พิมพ์ออกจำหน่ายในปัจจุบัน

๑.๒ ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำหนังสือพิมพ์สำหรับเด็กโดยเฉพาะทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่เสนอต่อประชาชน

๑.๓ ศึกษาหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่จัดให้สำหรับเด็กโดยตรง รวมทั้งเอกสารที่เขียนเกี่ยวกับหนังสือเด็ก เพื่อวางแนวทางในการหารูปแบบหนังสือพิมพ์สำหรับเด็กไทย และเป็นแนวในการสร้างแบบสอบถาม

๑.๔ วางแผนหารูปแบบของหนังสือพิมพ์สำหรับเด็กที่เหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบคำถามในแบบสอบถามให้ไปตามวัตถุประสงค์และตัวแปรที่ต้องการจะศึกษา

๒. ขั้นออกแบบสอบถาม

๒.๑ สร้างแบบสอบถามขึ้น ๑ ชุด คือแบบสอบถามสำหรับเด็กที่ศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยอาศัยความคิดที่ได้จากการอ่านวิทยานิพนธ์ และรายงานการสำรวจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์ และหนังสือสำหรับเด็ก โดยใช้ภาษาง่าย ๆ ประกอบด้วยคำถามเป็นตอน ๆ เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒.๒ ส่งแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยตรวจและแก้ไขแบบสอบถาม

๓. ขั้นทดสอบแบบสอบถาม

๓.๑ นำแบบสอบถามไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดโสมนัส จำนวนชั้นละ ๒๐ คน เพื่อทดสอบความเหมาะสมและข้อบกพร่องของแบบสอบถาม

๓.๒ นำแบบสอบถามที่ทดสอบแล้วมาวิเคราะห์และตรวจแก้ไขแล้วนำไปให้ผู้ควบคุมการวิจัยตรวจอีกครั้งหนึ่ง เพื่อแก้ไขเสร็จสมบูรณ์แล้วเตรียมแบบสอบถาม เพื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้สำหรับการวิจัย

๔. ขั้นเลือกกลุ่มตัวอย่างและสอบถาม

๔. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และปีที่ ๖ ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัด

ของรัฐบาล และสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนในเขตการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งได้จากหน่วย
การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีดังต่อไปนี้

๑. การสุ่มตัวอย่างโรงเรียน ทำการสำรวจรายชื่อและจำนวนของ
โรงเรียนประถมศึกษาในแต่ละสังกัดว่ามีกี่โรงเรียน แล้วทำการสุ่มตัวอย่าง โดยวิธี Simple
Random Sampling จำนวน ๑.๓ เปอร์เซนต์ จากโรงเรียนของแต่ละสังกัดได้จำนวน ๑๓
โรงเรียน

๒. การสุ่มตัวอย่างนักเรียนชายหญิง ในแต่ละโรงเรียนเลือกตัว
บุคคลผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแยกเพศชายและหญิงในแต่ละชั้น จากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง โดยวิธี
Quota Sampling กำหนดโรงเรียนละ ๕๐ คน ในแต่ละชั้น และแต่ละเพศเป็นอัตราส่วน
เท่ากันระหว่างชายหญิง ๑๐ : ๑๐ โดยเลือกสุ่มจากทะเบียนรายชื่อในแต่ละชั้นเรียนของแต่ละ
โรงเรียน

๓. การส่งแบบสอบถาม ใช้วิธีส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ตลอดจนควบคุม
การตอบข้อซักถามของนักเรียนด้วยตนเองทั้งหมด โดยความร่วมมือของครูประจำชั้นของ
โรงเรียนดังกล่าวข้างต้น

๔. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล ทำการรวบรวมข้อมูลที่ไดมาศึกษาค้นคว้าดังนี้

ก. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ในส่วนที่เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ทั่วไป
และส่วนที่เกี่ยวกับความต้องการในรูปแบบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความถี่ในการออกหนังสือพิมพ์
วิธีที่โครงการจะได้อ่านและการเข้าไปมีส่วนร่วมกับหนังสือพิมพ์สำหรับเด็ก ใช้สถิติเป็นค่าร้อยละ
และในส่วนที่เกี่ยวกับระดับความต้องการที่จะอ่านเนื้อหาสาระในแต่ละประเภทที่จะมีในหนังสือ
สำหรับเด็ก ใช้สถิติเป็นค่าเฉลี่ย

ข. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการทดสอบสมมติฐาน จากการแยกความ
แตกต่างระหว่างเพศ สังกัดโรงเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจของเด็กเพื่อทำการทดสอบสมมติ
ฐานว่าจะมีผลต่อความต้องการอ่านเนื้อหาสาระในหนังสือพิมพ์สำหรับเด็กหรือไม่ ใช้ค่าสถิติเป็น

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยค่า Critical Ratio
โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n fx}{N}$$

$$S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

$$Z = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1 - 1} + \frac{S_2^2}{N_2 - 1}}}$$

๖. สรุปผลการวิจัยและเสนอแนะ

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. นักการศึกษาได้รู้ถึงความสนใจด้านการอ่านของเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๖ ซึ่งอาจจะนำผลของการวิจัยมาเป็นประโยชน์ในการแนะนำแก่เด็กไทย ทั้งที่กำลังศึกษาในโรงเรียน และนอกโรงเรียน ในการเสริมความรู้นอกตำราให้กว้างขวางขึ้น ช่วยเสริมอุปนิสัยรักการอ่านของเด็กยิ่งขึ้น

๒. ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ในการเลือกหนังสือพิมพ์ให้เด็กอ่าน ถ้ามีหนังสือพิมพ์สำหรับเด็กในอนาคต

๓. จะเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่อยู่ในวงการหนังสือพิมพ์ หรือผู้ที่ต้องการจัดทำหนังสือพิมพ์สำหรับเด็กในการจัดทำหนังสือพิมพ์ที่สนองความต้องการของเด็กได้ดียิ่งขึ้น

๔. เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่จะทำการวิจัยค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์สำหรับเด็กต่อไป